

Nga ba Baptist Nibani?

Baptist Publishing House

OF THE BAPTIST MISSION OF ZAMBIA
P.O. BOX 1595 LUSAKA

R.L.Stocks

Bushe mwalibapo fimo mu myeo yesu ifyonaula ukubelesha kwesu ukwa kwa Kristu? Natwasuke aya mepusho:

- A. Bushe tulaya kuli filya fifulo kuntu umwina Kristu tafwile kuya?
- B. Bushe tulacitila munshila intu Kristu tafwilile kucitila?
- C. Bushe tulakalipa nangu ukulwa?
- D. Bushe tulabepa, ukucenjisha, nangu ukwiba?

Kwaba umo uumona bonse fwe bena Kristu. Balafwayo kwishiba no kumona nga tuli bacishinka muli fyonse tusosa nefyo twikala mu shishinka ca citetekelo cesu. Abantu kuti baishiba ifyo tutontonkanya pamulandu wakwalesa pamulandu wa mweo untu tubalangisha. Tufwile ukubalangisha ukuti Kristu ekala mu mitima yesu.

Impela:

Zambia ilelo alefwaikwa imyeo iyaipela bena Kristu. Nga cakuti abo abaikate cine baba bakunakila kuli ico mu mweo no bwihisibilo, cino calo cili no kuselela kuli lesa mu nshila ya kupapisha.

Bushe uli, uyo uwasambilila muli ili buku lyesu no kutetekela ifisambilisho fyesu, ipele wemwine kuli Kristu mu bwina Kristu bwacine mu mikalile? Lengo kwishibikwa nangu ukubekesha kobe ukwa kwa Kristu kube ukwa kosa. Bo wanakila ku fintu watetekela.

Amepusho:

- 1. Bushe umwine Kristu kuti aikala shani umweo wa busaka?
- 2. Bushe kuti twacita shani ilyo twatunkilwa kubembu?
- 3. Bushe kuti naishiba shani ukuti ndi uwanakila ku fisumino fyandi?

Nga
ba
Baptist
Nibani ?

R.L.Stocks

munwe sonde. Bantu imyeo yabo ilangisho kuti tabaishiba Yesu ngo Mupushi wabo. Nga twalite-tekela muli Wene. Tukanshininkisha uku kulekana mu myeo yesu, iyalengwa kabili iya buta muli wene.

Paulo alembele kuli Timote, "Uibake uwamusangwela." (1 Timote 5:22). Paulo alishibe ifyo cali icayafyo kwikalila Kristu. Paulo alishibe ukuli cibusa wakwe Timote aleikala mu musumba, uwabipisha. Paulo alishibe ukuti Yesu alinokupela Timote amaka yakwikala uwamusangwela. Paulo atile kuti twacite fintu fyose ukupitila muli Kristu.

Cabe cayafyo kuba mwina Kristu muno Zambia ilelo. Mwaba ifyakweshwa ifingi. Tufwile lyonse fye tuletontonkanya ifya kwa Yesu ilyo amatunko yaisa. Cisumo kupepa ilyo satana aletweshwa Cisumo kusosa amalembo ukufuma muli Baibele. Cili nokutwafwilisha ukucimfya amatunko ilyo tuletila, "Nintanikilwa pamo na Kristu, te ine ndi no mweo nomba, ni Kristu ewabo mweo muli ine." (Abena Galatia 2:20).

III. UKUBELESHA KUSUMA EMPELA YAKULANGISHA KWESU UKWA KUNAKILA IFISUMINO FYESU.

Umwina Kristu uutetekela icalungama, no kwikala bwino ali nokubelesha abantu bambi munshila iyalungama. Tulingile ukuba abacenjela mufintu twikala pa menso ya bantu bambi. Ifibusa fyesu lyonse fye filamona ifyo tucita. Umuntu umbi abikile cishibilo mu cilonganino. Pacishibilo palembelwe, "Niwe mwina Kristu uwacila untu umbi aishiba." Yesu asosa pamulandu wa kubelesha kwesu muli Baibele. Nimwe lubuto lwa munwe sonde. Umusumba uwaimakilwa pa mulu wa lupili teti ufisama. Nangu bantu bayashe nyali no kufisha mushi ye tebulo, lelo pamulu mukuti lipele ulubufo kuli bonse abali mu ng'anda. (Mateo 4:14-16). Temuntu onse engashimikila, lelo bonse kuti baikalila imbila nsuma, nga bafwaya.

wa bena Kristu bantanshi, "Lelobabalile baipela abene kuli Shikulu." (2 Abena Korinti 8:5). Ici ecabupe icacile kuli Yesu Kristu afwaya icifulo ca ntanshi mu myeo Yesu. Alefwayo kuti umupele ifungulo sha kumuputula wa mutima obe onse teumo. Alefwebo kuti afwile ukusunga iyo mfungulo yakumuputule umu wine. Nakwatilako inkalamo kuli uyo muputule. Ali nokulaisa cilabushiku kuli uyo muputule no kulishe nkalamo iyo. Bushe kuti mwashita iyi ng'anda.

Abantu abengi balesho kwangala muli iyi nshila kuli Lesa. Balesho kweba lesa ukuti umubili onse wakwe ukushako fye mutima. Bafwile basunga umutima abene. Basungilalo lubembu mu mutima. Bushe umuntu uukweto lubembu mu mutima wakwe aba wacufwilo kuli Lesa? Ilyo, umu alefwaikwo kucimbilakuli Kristu. Lesa aleshiba ukuti tulomfwila ilyo tuba abanakila kuli wene.

II. UKWIKALA KWABUSAKA KULANGISHA TULI ABANAKILA KU FISUMONO FYESU.

Bashimapepo mushiku sha mu Cipingo ca kale baleisangulula abene mukulongana kwa kusanguluka. Elyo bashimapepo balesuminishiwa ukuya mwi tempele. Kwali amafunde yamo ayaletila ukuti abantu bamo bali nokusamba ilyo bali no kwi-ngila mwi Tempele ku kupepa. Ukuba banakila, abeba Kristu akabomfiwa ilelo, tufwile twaba ababusaka. Tatuli nakusunga ili funde lya mu Cipingo ca Kale. Awe nangu cibe fyo tuli no kusunga imitima yesu ne myeo yesu iyabusaka. Uwa malumbo aleipusha, "N'ani enganina mu lupili lwa kwa Yakobo? N'ani engiminina umuntu umwashila? Uwaminwe yakaele, no mutima uwasanguluka, uushilosha mweo wakwe ku kunwe fya fye, nangu ku lapa ku futika, wene akamone palo kuli Yehoba no bulungami kuli Lesa ipusukulo." (Amalumbo 24:3-5).

Lesa alitubika munwe sonde. Lesa alitupelelo mulimo wa kucita. Yesu atile abasambi bakwe bali munwe sonde. Yesu atile tabali na kulaikala nga bantu bambi munwe sonde. Yesu atile nokuba lubuto lwa munwe sonde. Ukucite ici tufwile twaba abaibela ku baume na banakashi ba

LOTT CARY

Minister of the Gospel, Statesman, Administrator, Missionary

Icipandwa 13

UKUNAKILE FISUMINO FYASU

AMALEMBO: 1 Abena Korinti 6:9-20.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Eico mwe bamunyinane, ndemupapapila ku kumbu sha kwa lesa, tuleni imibili yenu bulilambo bwa mweo, ubwa mushilo, ubwa kutemuna lesa; ekupepa kwenu ukwa bumupashi."

Abena Roma 12:1.

Icishibisho:

Yesu aletandala na basambi bakwe inshita yakulekelesha. Bwangu Yuda ali nokumufutuka. Bwangu fye ali nokufwa palupanda. Yesu alesambilisha abasambi. Yesu atile kuli bene, "Nga mwaishibe fintu ifi, ninshi mwalishuka nga muleficita." (Yohane 13:17). Ici cacine pa fyaci ne fyonse fintu tusambilile ukufuma muli Baibele.

Bushe ifwe nga ba Baptist kuti twalangisha shani ukunakila kwesu ku fisumino fyesu? Bushe kuti twalangisha shani ukuti twalitemwa Yesu? Natusambilile muli ici cipandwa cakulekeleshako ifi fintu.

I. KUTI LALANGISHA UKUNAKILA KWESU KU FISUMINO
FYESU PAKUMFWILA.

Yohane, umusambi, atemenwe Yesu ngashi, Yohane atile pali abo bakonka Yesu, "Kabili kuli ici eko twaishibilo kuti twalimwishiba, nga twabaka amafunde yakwe." (Yohane 2:3). Ici cikomo ciletwebo kuti tufwile lyonse fye ukulamono kuti amafunde yakwa Yesu wayasunga no ku yomfwila. Tuli nokulangisha ukutemwa kwesu kuli Yesu nga twaufwila amafunde yakwe.

Teti tumfwile Yesu ukufikila fye ilyo tuka-
cimbila kuli wene. Paulo atile ifi pamulandu

Impela:

Lesa alatulaya ukuti kuti twanonka Zambia no kumuleta kuli Kristu. Inshila ya kunonkelamo inko isangwa muli Mateo 28:19-20. Abena Kristu bali no kulenga abasambi ukupitila mu kushimikila, ukufundisha, ukubatisha, nokucitilo bunte. Radio na T.V., Bible Way Correspondence, Seminary, na Publishing House fya fwilishwe filonganino mukubombela Lesa. Ipepo lyesu ilelo lya kutila Lesa apele ukwansha kuli Yesu Kristu muno Zambia.

Amepusho:

1. Bushe uli musambi wa musango shani?
2. Bushe icilonganino cobe cilecita shani mukwafwilisha inshila yakwa Lesa muno Zambia?
3. Bushe icingacitika cinshi nga twafilwe ukweba ko bambi pamulandu wakwa Yesu? (Moneni Esekiele 22:7-8).

IFILIMO

Icishibisho.....UKUTAMPWA KWA BA BAPTISTS

ICIPANDWA

ISAMBA

1	BANTU BA MU BAIBELE.....	3
2	UBUNTUNGWA BWA MWEU.....	6
3	UKUKONKA YESU MU LUBATISHO.....	10
4	UKUPUSUKA UKUFUMA KU LUBEMBU	13
5	UMUBILI WAKWA KRISTU - ICILONGANINO.....	17
6	UBUNTUNGWA BWA MAPEPO.....	21
7	UMULALILO WAKWA SHIKULWIFWE.....	24
8	BA BAPTIST UKUBOMBELA PAMO NA BENA KRISTU BAMBI.....	27
9	AMAKA YA KWIKALILA LESA.....	32
10	UKWIKATANA KWA BAPTIST UKWF SONDE LYONSE.....	36
11	UKULUBULWA.....	40
12	ZAMBIA KULI KRISTU.....	43
13	ICUMFWILO KU FISUMINO FYESU.....	47

shishamo, mu nika, na muli ba bamba, cilalubatishe cikope cakutulango kuti tulekonka Lesa. Nga twaipusha Lesa ukutupela Zambia kanshi twifwile ukubatisha abasambi.

III. INSHILA YAKWA LESA YAKUTI TULEFUNDISHA IFYEBO.

Ukufundisha kwakwa Yesu konse kusangwamuli Baibele. Umusambi mupya wakwa Yesu ali nokufwaisha Baibele. Ali nokufwaisho kusungila ukufundisha kwa kwa Yesu. Bushe ulu lubali lwa nshila yakwa Lesa kuti lwasendwa shani muno Zambia?

Ifyakonkapo ni nshila shimbi:

- A. Bible Way Correspondence yafwilisha ukusenda inshila yesu yakwa Lesa muno Zambia. Ilafwilisha ukulondolola amalembo. Ilafwilisha umusambi ukumfwi-sha ukufundisha kwakwa Yesu.
- B. Seminario ya Baptist mu Lusaka yafwilisha ukufundisha bakashimikila besu ne filonganino mukusambilisha kwakwa Yesu.
- C. Baptist Publishing House ilalemba mashiwi ya kufundisha kwakwa Yesu. Ifi filalembwa no kutumwa mu filonganino no kubomfiwa mu kufundisha.
- D. Ifilonganino fyesu fifundisha ifyebo fvakwa Yesu. Ukufundisha kwakwe kupelwa mu kulongana kwa mapepo na mu Sande sukulu.

IV. LESA ATUMA UKUSANGWAPO KWAKWE PALI IFWE ILYO TUSENDE NSHILA YAKWE.

Umupashi wa kwa Kristu uya pamo nabo ababombela Lesa abena Kristu Yesu atile, "Nakulaba naimwe ukufika na pakupwa kwa nshita." Natu-sende inshila yakwa Lesa pakulenga abasambi, ukubatisha abasambi, nokufundisha abasambi ifyebo fyakwa Yesu.

wesu kuleta abantu kuli Yesu. Abantu baba basambi ilyo bakonka Yesu.

Bakashimikila na bamemba mu cilonganino kuti bayakana fintu baishiba pamulandu wa kuba basambi. Yesu atile ku basambi bakwe: "Mukabe nte shandi." (Imilimo 1:8). Yesu abwelele kuli ba Wishi. Alitupela umulimo wakwe. Umulimo wakwa Lesa muno Zambia wa bena Kristu ukulenga abasambi.

Kuti twasende nshila yakwa Lesa pakubomfya Radio na T.V. Bakashimikila wesu kuti bashimikila. Bakemba besu kuti baimba ifya pakwita kwakwa Lesa ku kulengwa ubusambi. Ifilonganino fyesu kuti fyalenga abasambi paku kwata ukulongana kukalamba ukwa bantu bonse. Uku kulongana kusuma kulatuleta pamo no kutupela amaka mukulenga abasambi. Akalukuni kamo ukufuma pamulimo teti kakishe iyo. Ilyo inkuni ishingira shabikwa pamo kuti shayakisha inshita iitali. Umulimo uli nokuba uwakosa. Abena Kristu baba abakosa ilyo babomba pamo na bena Kristu bambi mukubombela pamo mu kulongana.

Nga cakuti ba Baptist baipusha Lesa ukulomba Zambia, balingile baya ku kulenga abasambi. Iyi enshila yakwa Lesa. Yesu atile, "Ifyo Tata atumine ine, eflyo naine ndetuma imwe." (Yohane 20:21).

II. INSHILA YAKWA LESA YAKUTI TULEBATISHA ABASAMBI.

Umusambi ali nokuba nensoni nangu ubulanda pa membu shakwe. Ali nokutetekela kuti Yesu kuti amupususha ukufuma ku membu shakwe. Umusambi afwile akonka ubulangililo bwakwa Yesu pa kubatishiwa. Ulubatisho lulafwilisha umusambi ukwishiba ukuti umweo wa lubembu nangu uwabubifi na upwa. Aleminina pa fibusa fyakwe mu maka yakwa Yesu Kristu. Umusambi aba no mweo upya muli Yesu Kristu.

Bakashimikila besu na bamishoni muno Zambia ba batisha abasambi mu fishiba fya kubati-

Icishibisho:

UKUTAMPWA KWA BA BAPTIST

Inshita shimo tusango kuti kwabe fintu fimo fintu fishakwata ukutampwa kusuma ukwaishibikwa. Ngo bulangililo, bushe nga mabwe yali ne myaka iinga? Ca cine, tatwaishiba. Muli aya masambililo, tuli no kulasosa pamulandu wa ba Baptist. Bushe ba Baptist bali ne myaka inga? Amabumba ya mapepo yambi kuti yalangisha ukutampa kwa yako. Ba Methodist batampile na bantu babili abetwa John na Charles Wesley. Ba Lutheran bafumye shina ku muntu witwa Martin Luther. Aleikala mu Germany. Ibumba lya ba Presbyterian lya tampilwe no muntu witwa Calvin. Aleikala mu Switzerland. Aya mabumba balishiba imyaka untu bakwata. Awe nangu cibe fyo, tabakwata muntu watampile libumba muli ino nkulo. Ba Baptist batila, "Tatwakwata kutampa lelo Yesu Kristu. Twafyelwe ubushiku abatishiwe mu Mumana wa Yordani."

Ba Baptist batetekelo kuti ukufuma inshita yakwa Kristu kwaleba abantu abaleye baula ifisumino fintu ba Baptist batetekela ne lelo. Munshimi sha kale isha cilonganino kwali abena Kristu abashatetekele kubatisha tunya. Aba bena Kristu baletila ukuti abo beka abalelapila ukufuma ku membu shabo no kupokelela Yesu ngo Mupusushi wabo ebalebatishiwa. Aba bena Kristu balebetishiwa bantu intanshi bakaninwe amenshi lintu bali utunya. Baleitwa ukutula ba "Anabaptist". Ili shina lyalepilibulo "Kubatishiwa kabili". Abalwani ba bena Kristu aba balebeta ukuti ba Baptist. Ukupitila muli aba bantu. Ifishinka fyamu Cipingo Cipya fya kwate inshita iisuma nganshi mukuti isonde lyonse libeleshe.

Mu England, imyaka iingi yapitapo, mwali umuntu aleitwa John Smith. Aile ku Holland, Atampile icilonganino ca Baptist kulya. Pamyaka ibili yapitilepo, bamo ba memba bamuli ici cilonganino, abatungulwilwe no mutu we shina Thomas Helwys, babwelele ku England.

Uku kubelesha kufikile na ku America. Umuntu aleitwa Roger Williams akulile icilonganino mu America mu mwaka wa 1639. Ifilonganino fya Baptist fyalikula. Mu 1792, William Carey wa ku England atampile bu mishoni bukalamba. Asendele mbila nsuma ne fisumino fya Baptist ku Kabanga. Nomba mupepo inko sha munwe sonde shonse shali kwata ukufundisha kwa ba Baptist. Mufifulo fimbi, kwati ni mu Rusia, ba Baptist batampile kulya ukupitila mu kufunda Baibele abene mu Cipingo Cipya. Ilelo kwaba ba Baptist imitapendwa amakumi yatatu (30 million) munwe sonde monse.

Icilonganino ca ntanshi ca tampilwe mu Liberia. Cilonganino ca Old Providence Road mu Monrovia, Liberia. Icilonganinwe ici catampilwe no muntu uwitwa Lott Carey. Lott Carey afyelwe mu mwaka wa 1780 mu America ali musha. Abele mwina Kristu kabili ali ni memba wa cilonganino ca Baptist. Ilyo akulile, ashitile ubuntungwa bwakwe. Dekone mucilonganino asamibilishe Lott Carey ukushimikila. Abombele Lesa mucishinka, panuma, Lott Carey na bambi basano abaume basalilwe bamishone Liberia. Abantu babele ecilonganino ca Old Providence ca mu Liberia. Lott Carey ali entungulushi ye bumba. Panshita ya mfwya kwe, ali ewacibili pali bukateka bwa mu Liberia.

Mu Africa, mwaba 450,000 ba Baptist. Ba Baptist mu Malawi, Rhodesia na mu Zambia baba mupepi ne mpendwa 10,000. Impendwa ya ba Baptist ilekulilako cilabushiku. Ba Baptist intanshi batampile ukubombo mulimo mu mwaka wa 1905.

Icipandwa 12

ZAMBIA ALETWE KULI KRISTU

AMALEMBO: Amalumbo 2.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Eico kabiyezi, kalengeni abanko shonse ukuba abasambi, mulebabatisha mwi-shina lyakwa Tata nelya Mwana nelya Mupashi wa Mushilo; mulebasambilisha ukubaka fyonse ifyo namwebele. Kabili moneni ine nakulaba naimwe uku fika na pakupwa kwa nshita."

Mateo 28:19-20.

Icishibisho:

Bushe abena Kristu kuti baleta Africa kuli Yesu Kristu? Bushe abena Kristu kuti baleta Zambia kuli Yesu Kristu? Baibele ilatusambilisho kuti ici kuti cacitwa. Lesa alengele ukulaya kuli Yesu. "Lomba, naine ndekupele nko ecikwatwa cobe, ne mpela sha pamo isonde ecamanimwa cobe." (Amalumbo 2:8). Ukulaya kwakwa Yesu ukwa kuli Yesu Kristu ku mpela inko shonse. Ifwe tuli ba kakonka bakwa Yesu. Bushe uku tekulaya kwa abo ababombela mwishina lyakwe nabo? Lesa aletila kuli abo abakonka Yesu, "Lomba naine ndekupele noku." Abena Kristu balingile ukupepa kuli Lesa no kulomba ukuti Zambia abe mutundu uwakwa Yesu Kristu.

Lesa aletila ukuti tufwile intanshi twai-pusha no kulomba ukuti Zambia abe mwina Kristu. Elyo kabili Lesa alatwafwilisha ukucila na pa kulomba fye. Lesa alapele na nshila ya kunonkelamo uluko. (Moneni Mateo 28:19-20). Natetontonkanye ilelo ifya nshila yakwa Lesa.

I. INSHILA YAKWA LESA YA KUTILA TULENGE ABASAMBI.

Umusambi ukonka Yesu "musambilila". Asambilila cilabushiku ifya ku banga Yesu. Umusambi tekafundisha. Yesu ekafundisha. Umulimo

Umuntu uuleka Yesu aingila mu mutima wakwe tatekwa na lubembu kabili iyo. Kristu alamupela isubilo. Umuntu abo watemwika kuli Lesa. Lesa alipile umutengo uukalamba pali wene. Umuntu ali umuntungwa pamulandu wa malipilo Yesu alipile. Umuntu atemwa Lesa pamulandu wakwa Yesu. Umuntu kuti atemwa abantu bambi pamulandu wakwa Yesu. Isubilo lyesu lyaba muli Yesu no, kulubula kwakwe kabili no kwansha kwakwe.

Impela:

Ukulubula kwa kwa Yesu kwa muntu onse untu ali nokukupokelela. Ukulubula lubali lwa lwa nshila yakwa Lesa iikalamba iya ku calo conse. Tupokelela ukulubula kwakwa Yesu ilyo tucetekela mu maka yakwe iya kutupususha. Elyo ukulubuka ekutulengo kutemwa Lesa. Ili shiwi lya kulubukwa lilatulengo kutemwa abantu. Ukulubula kwakwa Yesu kwa bantu bonse.

Ampusho:

1. Bushe ukulubula kupilibuka shani?
2. Bushe cinshi Yesu afwilile?
3. Bushe imfwa yakwa Yesu ilepilibula nshi kuli ifwe?

Icipandwa 1

ABANTU BA MU BAIBELE

AMALEMBO: 1 Petro 1:24-25.

ICIKOMO CA KUSUNGA PAMUTIMA:

"Ukuti icitetekelo cenu ciba ca buntunse, kano mu maka yakwa Lesa."
1 Korinti 2:5.

Icishibisho:

Ilyo muya kucisankano ku kushita kapenta, bushe mwishiba shani umutengo? Bushe icikulengo kwishiba umutengo wa kushitila kapenta cinshi untu wipika? Bushe amalasha ali no kushitika shinga? Umutengo wa fintu ifi ulingilwe ukulingwa mu kupima. Kapenta alingile ukupimwa, amafuta ifilingile fyalingwa. Uku-fina no kulinga filakwana ifyo uli no kulipila. Ngo leshita insalu ya kubile laya lipya, insalu ilingile ukupimwa.

Mufyamapepo fyesu n'amo tulefwaikwa ukulingwa. Ukulingwa kwa ba Baptist muli Baibele. Ba Baptist tabapepa Baibele. Bapepa Lesa untu Baibele ibasambilisha. Ba Baptist batemwa Baibele. Balatetekela ukuti lya mushilo ilya lembwamo ifyo Lesa abomba pamo na bantu bakwe. Ba Baptist babomfya Baibele nge cakubatungulula pa bwikashi bwabo mu myeo yabo.

I. INTE ISHASUBWA

Yesu alatweba muli Yohane 5:39 ukuti Baibele litucitilo bunte. Baibele ilatweba fintu Yesu aba. Lesa alangishiwe kuli ifwe umwine ukupitila muli Baibele. Ilyo abantu ba mu Cipingo ca Kale baletila: "Efyo asosa Yehoba." Balesosa icebo cakwa Lesa ku bantu. Baibele Cebo cakwa Lesa, Baibele bulangililo busonta kuli Kristu.

Baibele lyalengwa na mabuku 66. Ba Baptist batetekela ukuti aya mabuku yaliputwamo.

(2 Timote 3:16). Ishiwi "ukuputwamo" lipilibulo kuti lesa alipemenamo". Kwaba amabuku ayengi ayacine kabili ayasuma. Baibele ebuku lyeka "lintu Lesa apemenamo". Aya mabuku ya mu Baibele yalatulangisha Lesa. Cibukisho cafintu Lesa ailangishe umwine ku bantu.

Ba Baptist bacumfwilo kuli Baibele. Amalembo yonse ayasambilishiwa muli Baibele. Yalingilwe ukulacitwa. Baibele ecapulamo kuli ifwe kabili amaka, pafyalembwa fyonse kuli ifwe. Pantu ukufwila kwabo ku Malembo, ba Baptist tababomfwa bwino. Balebwa, no kumwa. Ba Baptist balingile ukuba lyonse fye bacishinka ku malembo.

II. UKULUNGAMIKA NA MAKI YA BAIBELE

Umuntu uwainikwa Martin Luther afumine mu cilonganino ca Katolika. Bafuminemo pamulandu wa bwafya na maka ya Baibele. Icilanganino ca Katolika cisambilisha ukuti ukulungama konse na maka yaba muli Papa. Martin Luther asubile ukuti ukulungama konse na maka fyali muli Kristu. Baibele ipele cine cakwa Yesu. Muli nangu fye ni Papa alingile ukuba munshi ya maka ya kwa Kristu.

Ba Baptist batetekela lyonse ukuti umuntu onse kuti asanga ukupilibula kwa Baibele umwine.

III. UKWIKATANA KWA KUSUBILA NO KUCITA

Kwaba ukulanda ukwingi nganshi pamulandu wa filonganino ku kwisa pamo no kulenge cilonganino cimo icikalamba. Ici kuti caba cintu cisuma mu nshila shimo. Lelo kuli ba Baptist kwaba fye impela imo. Iyi nshila ni nshila iyakunakila muli fyonse ifya mu Baibele. Nga cakuti cali icayanguka ukulete filonganino fyonse pamo, uku kwikatana teti kutwalilile kano fye kwasangwa mu kusumina na mumicitile.

Icikalamba kuli ifwe ukwibukisha:

1. Baibele eilenga ba Baptist. Konse kutu Baibele iya, ba Baptist balakula nganshi. Imyeka iingi yapitapo casangilwe ukuti mwali ba Baptist abengi mu Rusia. Takwali ba mishoni abaile kulya.

iyoy. Umuntu uutontonkanya muli iyi nshila tomfwikisha lubembu.

Kuti twaumfwikisha ifyo lubembu lwabipisha nga cakuti twalolesha ku mweo wakwa Yesu. Yesu alatulango kutemwakwakwa Lesa. Yesu, Umwana wakwa Lesa afwilile palupanda. Uyu mulimo wakwa Lesa uwapa lubembu. Umuntu alibembwike. Umuntu alefwaikwa ukulipila pamulandu wa lubembu lwakwe. Yesu afwilile palupanda. Yesu alipilile membu sha bantu.

q Mu Cipingo ca Kale abantu balepele nama pamulandu wa membu shabo. Ifi fyakuninika fya nama fyalelengwa kabili kabili. Yesu aipele umwine limo pa membu shesu. Tali nakuipelo mwine kabili iyo. "Kabili atile kuli bene, ici mulopa wandi wa cipingo, uuleitilwa abengi." (Marko 14:24).

II. KRISTU ACIMFYO BWANSHO.

Inshila imo yakutontonkanishishamo ukulubuka kutontonkanishisha mu nshila ya bulwi. Yesu alwishishe mfwa na maka yabubifi. Acimfishe pamaka yabubifi. Akakwile umuntu ukufuma kuli aya maka. (Abena Galatia 4:3-5). Lesa aletele umuntu ku mwine eka ukupitila muli Yesu Kristu.

Abantu abengi muno Zambia bali abaikatwa na maka yakwa kasebanya. Teti batungulule amaka yabubifi aya. Ni Yesu Kristu eka ewingacimfya pali aya maka yabubifi. Yesu afwile palupanda no kucimfyo bwanshi. Yesu kuti alubulo muntu ukufuma ku maka ya bubifi nga atetekela muli wene.

III. KRISTU ESUBILO LYESU.

Kristu ecakuninika cesu icapa lubembu. Afwile membu shesu. Afwile ku kwisulo mwinshi wa kuli Lesa. Ilyo muntu aleka Yesu aingila mu mutima wakwe. Alafwila pamo na Yesu. Asende mfwa yakwa Yesu nga malipilo ya pamembu shakwe.

UKULUBUKA

AMALEMBO: Yohane 3:16-21.

ICIKOMO CA KUSUNGA PAMUTIMA:

"Lelo Lesa asokololo kututemwa kwakwe kwine, pa kuti ilyo twali tucili ababembu Kristu alitufwilile."

Abena Roma 5:8.

Icishibisho:

Bushe cinshi Yesu afwilile? Abantu abengi balyesho kupele milandu pamulandu wa kufwa kwa Yesu. Ba Baptist batetekela Baibele pamulandu wa kufwa kwakwa Yesu. Ba Baptist batetekela ukuti Yesu afwile ukuti abantu abantu basangwe umweo upya muli Lesa. Afwile ukuti imebumbu sha bantu shingalekelelwa.

Ishiwi "Ukulubuka" lipilibula ifyo Lesa acitile abantu. Lesa alengele inshila ya muntu ukuti abe pamo na Lesa. Lesa alengele umuntu ukuti abe cibusa wakwe. (Ukutendeka 2:7). Ulubumbu lwa lekenye Lesa no muntu. (Esaya 59:2). Yesu Kristu aletele umuntu na Lesa pamo pa ku fwila imembu sha muntu. Ulubumbu lwali nge cimbumba pakati ka muntu na Lesa. Yesu asende icibumba. Lesa aiswile nshila ya muntu ukwisa kuli Lesa.

I. KRISTU ECAKUNINIKI CESU ICAPA LUMBEMBU.

Abantu bambi batontonkanyo kuti imfwa ya kwa Yesu yali ni mfwa ya muntu umusuma uwalelangisha ukutemwa kwakwa Lesa. Imfwa yakwa Lesa yalengishe ukutemwa kwa kwa Lesa. Imfwa yakwa Yesu ilangisha ukucila na pa bulangililo. Imfwa yakwe yacila na pamfwa pa muntu musuma.

Ulubumbu cintu icibi. Ulubumbu cintu cabipisha nganshi. Umuntu umo atile, "Lesa alinokundekelela pa kubembuka kwandi. Pantu emulimo wakwa Lesa." Uku tetontonkanya kusuma

2. Ba Baptist bafwile ukwishiba Baibele. Ba Baptist bapokelela Baibele nga maka yabo. Eico, balingile ukwishiba ifyo Baibele isambilisha. Ba Baptist balingile basambilila abene Baibele ne fishinka fya ifyo.

3. Ba Baptist balingile ukushimikila no kufundisha Baibele. Amashiwi ya Baibele ekupembelela kwa Baibele. Ukulaya kukalamba kwalipelwa pamulandu wa liko: "Efyo cikaba icebo candi icifuma mu kanwa kandi tacakabwelele ibusha kuli ine, kano cacite co nate-mwa, no kushuka muli ico nacistumina." Esaya 55:11.

Impela:

Baibele fintu fyalembwa ifyasubwa no kuputwamo na Lesa umo ailangila umwine ku muntu. Baibele cibukisho icaputwamo cakwa Lesa umo alangila ukufwaya kwakwe ku bantu. Baibele cebo cakwa Lesa. Baibele isosa na maka pafintu fyonse. Amashiwi ya Baibele aya bupususho esubilo lya muntu. Baibele ilatupela amaka munshita sha kukabila. Tekufilye fya filonganino nangu amafunde yalengwa no muntu kuntu ba Baptist bafumya ifisubilo iyo. Ifisubilo fyakubalilapo fya fyatampila pakufundwa kwa cebo cakwa Lesa.

Mwisambililo lya uyu mulungu tukesa sambilila pamulandu wa ifi fishinka fya ntanshi.

Ampusho:

1. Bushe ba Baptist batetekela pamulandu wa Baibele?
2. Bushe Baibele cinshi?
3. Bushe abena Kristu balingile ukubomfye Baibele yabo shani?

Icipandwa 2

UBUNTUNGWA BWA MWEO

AMALEMBO: Aba Hebere 2.

ICIKOMO CA KUSUNGA PAMUTIMA:

"Lelo icingafuma mu cebo twapelwa, kutemwa ukutula mu mutima uwasanguluka na kuli kampingu musumana mu citetelo icabula bumyalumyalu."

1 Timote 2:5.

Icishibisho:

Mu cipandwa cesu icantanshi twasambilile ukuti ba Baptist bantu ba mu Baibele. Baibele ecakutungulula ba Baptist mu kwikalila Lesa kwabo. Ilelo twalamona ukuti Baibele yalipele ifisubilo ifikankala kuli Baptist onse uwa cishinka. Baibele isambilisha ubuntungwa bwa mweo.

I. BAIBELE NA CILAMUNTU

Pano pali fimo ifishinka ifili nokusangwa muli Baibele ifya pa mulandu wa muntu umo naumo:

A. Cilamuntu abo wacindama. Mukutendeka Lesa alengele umuntu kateka wa fibumbwa fyonse. Ilyo Lesa asosele amafunde ikumi, asosele kuli cila muntu. "Wilaba na milungu imbi pamenso yandi!" "Wilaipaya," "Wilaiba," eico mu mafunde fyatwalilila. Kwali abantu abengi mu Israeli. Ilyo kabili Lesa al-elanda kuli cila muntu. Lesa abikile umulimo pali umo na umo.

B. Kwaba ubupususho bwa cila muntu. Baibele isambilisha ukuti ubupususho bwa cilamuntu. Kristu afwilile abantu bonse, ilintu kabili Kristu talabile umuntu no muntu. Yohane 3:36 "Uute-tekela umwana aba no mweo wa muyayaya;

4. Ukwafwilisha ukutwalililaubuntungwa bwa mapepo.

5. Ukukwata amakumbinkano ya kulongana kwa baice mwisonde monse.

Yesu abelengele ukufuma mu malembo mu Nazareti: "Mupashi wa kwa Shikulu waba pali ine, pantu ansubile ku kubile mbila nsuma ku babusu, antumine ku kuyabilila kuli bankole ukulubuka, na ku mpofu ukubwekeshamo ukumona. Ku kutuma abanyanyantilwa baye mu kulubuka, ku kulilo mwaba wa kubisha kwa kwa Shikulu." (Luka 4:18-19).

Icilonganino ca Baptist ica Fyalo fyonse ni nshila ya kubililamo imbila nsuma ku nko shonse. ku kupyungila abacula mu fyaloifyaba nga Pakistan, ku kuposha abatobeke mitima mu fifulo fyaba nga Biafra, ku kulubula bankole mufifulo fyaba nga Cuba; ku kwafwilisha ukubwekeshamo ukumona kuli ba mpofu ku fifulo fyaba nga India; ku kukakula bankole abanyantaulwa nga ku Vietnam, ku kulanshanya no buteko ne filolo fya buko mu mabuteko yaba nga Spain kuntu amapepo yaba pakweshiwa.

Ifyakubelenga pamulandu wa Cilonganino ca Fyalo fyonse ica Baptist yepushiwa ukufuma ku:

Baptist World Alliance
1628 Sixteenth Street, N.W.
Washington, D.C. 20009
U.S.A.

Amepusho:

1. Bushe Baptist World Alliance cilonganino nshi?
2. Bushe icilonganino ca Baptist World Congress cikumana lilali?
3. Bushe umulimo wa Baptist Alliance wa musango shani?

ukulakumana pa myaka isano yonse pamulandu wa nkondo. Icintu cakupapisha kuli ifi fyonse lintu ba Baptist bafuma mu fyalo fimbi beba ifyo mulimo ba Baptist nefyo ulekula mu mpanga shimbi.

III. ICILONGANINO CA BAPTIST ICA FYALO FYONSE ILELO.

Pa kuba bemba wa Baptist World Alliance cilepilibulo kuti ukubombelapamo na ba Baptist ba mu fyalo fyonse pamulandu wa kucitilo bunte bwa kwa Kristu kwi sonde lyonse. Ifilonganino mu calo cine fisa pamo ngo mutundu ku kulonganina. Ifi filonganino fyalekenalekana ne filonganino fya tubungwe mukati ka fyene, efyaitana pamo mu cilonganino ca Fyalo fyonse ifya Baptist. Cifwile caumfwikwa ukuti ici cilonganino ta caba na maka yakutungulula icilonganino ca mu mushi ica Baptist.

Taulebele fye kale ukuti icilonganino ca fyonse fyonse ica Baptist catampilwe mu mwaka wa 1905. Nomba ukucila pa myaka 65 panuma, bu memba bwaciko buli uhwacila paka 85 ama unioni ya Baptist mu fyalo 67. Bumemba bonse pamo bwa imintapendea amakumi yabili na mutanda (26,000,000) abantu batetekela.

Impela:

Kwaba imilimo isano iya Baptist World Alliance:

1. Ukwafwilisha ukupitila mu kwikatana kwa Radio, na T.V. mu mapepala, ifitabo, inkalata no kutandala kwa cila muntu.
2. Uku kwate filonganino fya kushinikisha pamulandu wa fisubilo fya Baptist, ukwikala kwa bwina Kristu, ne nshila shakwebelako bambi pamulandu wakwa Lesa.
3. Ukwafwilisha imbutushi na balekabila bambi.

uushumfwa Mwana takamone mweo, lelo icipyu cakwa Lesa caikala pali wene. Ili efunde lyandi ilyakuti mutemwane, ifyo natemwa imwe." (Yohane 15:12). Yesu atile pamulandu wa cilamuntu, "Ndemweba nati, nifyo fine kukabako ukusekelela ku mulu pamubembu umo uwalapila ukucila pabantu amakumi pabula ababula no mulandu wa kupalila.

- C. Kwaba umulimo wacilamuntu. Mulimo wa cila muntu usangwa ukupita muli Baibele yonse. (Esekiele 18:20, Abena Roma 14:12). Baibele ilesula kabili no kwisalila na cilamuntu naiminina pa menso yakwa Lesa.

II.BA BAPTIST NA CILAMUNTU

Ukukoka Baibele, ba Baptist basumina kuti cila muntu aba mukankala. Baibele isambilisha ubuntungwa bwa mweo. Ubuntungwa bwa mweo bupilibula ubuntungwa bwakuicitila umuntu eka na Lesa. Baibele ilatweba ukuti Lesa alipelo muntu ubukata ne micitile, kabili no mulimo wakisala. Umuntu kuti aumfwila nangu ukushumfwila Lesa. Ali uwabuntungwa bwa kuusalila lelo umuntu onse aba no mulandu wa kusala kuntu acita.

Ifishinka fibili ifya baptist fifuma muli ifi fisubilo fya buntungwa bwa mweo.

- A. Ubuntungwa bwa mweo bupelo muntu amaka yakuibelengela icebo cakwa Lesa. Kutu aipilibwila ukupilibula kwaliko umwine eka. Ici tacilepilibulo kuti umuntu teti afwaye kwafwilishiwa ku londolwelwa ukumfwikisha kwa Baibele iyo. Kafundisha wa Baibele kuti aya-fwilisha muli iyi nshila. Cila muntu afwile ukuibelengela amalemba pa fin-tu atetekela. Ifilonganino fimo fiteetekela ukuti cilonganino ceka ecifwile ukufundisha Baibele epela. Ba Baptist batetekela ukuti cila muntu

afwile ukuleta Baibele yakwe ku cilonganino. Ukupitila mu kwafwilisha kwa cilonganino kabili no kutungululwa kwa Mupashi wa Mushilo, cilamuntu alaipilibwila umwine amalembo umwine.

- B. Kwaba bushimapepo bwa bantu batetekela bonse. Umuntu talemwaikwa shimapepo Mukalamba fye epela. (1 Timote 2 :5). Ba Baptist batetekela muli bushimapepo bwa batetekela bonse. "Kuwatutemwa, uwatukakwile na mu membu shesu ku mulopa wakwe, no kutusangulo bufumu bwabushimapepo kuli Lesa wakwe kabili Wishi." (Ukusokolola 1:5-6). Ici cilepilibulo kuti uwatetekalo onse muli Kristu ni shimapepo. Uwateetekela onse alefwaikwo kuya kuli Lesa ukupitila muli Yesu.

III. UBUNTUNGWA BWA KUPEPA

Ubuntungwa bwa mweo bubikako insambu shamuntu onse ishakupapa mu musango alefwayo mwine. Kabili kuti asala ukukana pepa. Takuli muntu nangu ifyamumasambililo nangu fimbi ta fyakwata nsambu shakulesha ubuntungwa bwa mweo nangu ukwikala pakati nangu ukumweba ifya kupapa. Nga tasalile kupapa, takuli nangu umu uwingamupatikisha ukupepa iyo.

Lesa acindika ukusala kwa muntu onse. Tulamona ukuti uku ekubomba kwesu lintu kashimikila apela ukwita kwa kukonka Yesu. Umuntu aletwa ku kukonka Yesu. Aletwa ku kutetekela muli Yesu. Aletwa ku kumfwila ukutumwa kwakwe Yesu. Awe nangu cibefyo, cilingile ukusalwa no muntu umwine nga ali no kwasuka uko kwitwa. Lesa tapatikisha muntu iyo. "Mona ninjiminina pa mwinshi no kukunkunsha; ngo muntu aumfwe shiwi lyandi no kwisulako ku mwinshi, ndeingila kuli wene, nokulila pamo nankwe umulalilo, nawene alalila pamo naine." (Ukusokolola 3:30).

uku kulongana mu London. Ba Baptist ukufuma ku fyalo 23 baishile kuli uku kulongana. Ukulongana kwabeleko mu ng'anda ya Exeter Hall, mu London, mu July 11-18, 1905. Kwaitilwe ukuti Ukulongana kwa ba Baptist ukwa Fyalo fyonse.

Ba Baptist abasangilwe kuli uku kulongana balisalile ukuti bafwile batampa icilonganino cimo icikalamba ica Fyalo fyonse. Amafunde yalilengwa aya pele ifi fishinka:

Ukulangisha ifyo ba Baptist munwe sonde lyonse baba umo muli Kristu.

Uku koselesha bambi nga bamunyanane muli Kristu.

Ukulonganya ba Baptist bonse mu kwikatana, mumilimo, elyo na mukubombela pamo.

II. UKUPEKANYA KWA CILONGANINO CA FYALO FYONSE CA BAPTIST.

Casalilwe ukuti ukulongana kwa ba Baptist ukufuma ku fyalo fyonse kulebako panuma ya myaka isano. Bushe abakalapekanya uku kulongana ni bani? Komiti yakupekanya yalisalilwe. Ishi ntungulushi shali no kulasalwa pali uku kulongana konse. Kometi nomba yakwata ba memba 140 abafuma ku fyalo 67 ifyalekanalekana.

Dr. William Tolbert uwa ku Monrovia, Liberia, ewaba president ukufuma mu 1965. Kabili ekateka wa cibili mu Republic wa Liberia. Ni kashimikila wa cilonganino mu pepi na Monrovia. Dr. Tolbert ali no kubomba nga President ukufikila ilyo ici cilonganino cikakumana mu Tokyo, Japan mu 1970.

Ukufuma fye mu 1940, ing'anda yapakati iya ku kumaninamo yali mu London iyaleitwa ukuti Baptist Church House. Pamulandu wa nkondo, amaofeshi yatwelwe ku Washington, D.C. U.S.A.

Kwaleba ukulongana kwa kongolenshi iyi pa myaka 60 yapitapo. Icilonganino ici calefilwa

Icipandwa 10

UKWIKATANA KWA BA BAPTIST UKWA MWI SONDE

AMALEMBO: 1 Abena Korinti 12:4-26.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Awe kuli ukulekana kwa fya bupe ku-senamina, lelo Umupashi umo wine; ku-li shikulu umo wine."

Abena Efese 4:5,6.

Icishibisho:

Ba Baptist bekala, no kubomba kabili no kweba abantu ifyakwa Yesu mu fyalo 124 munwe sonde. Ilelo kwaba ukucila pa mintapendwa amakumi yatatu aya ba Baptist. Ukutali mumpanga ya Assam, mu India, kwaba 160 ifilonganino fya Baptist na bamemba amakana amakumi yabili, ne myanda itatu kabili na makumi mutanda na cine lubali (20,367). Mu mpili sha New Guinea, ukucile pa mintapendwa amakana ikumi limo batungulwilwa kuli Kristu na ba Baptist ba ku Australia. Mu America, ibumba ilikalamba ilele-kula lya ba Baptist. Ifi fyalo fitungululwa nabo abashatetekela Lesa, nangu abakwata imipepele imbi, nangu ifilonganino fya buteko.

Icilonganino ca Baptist ica fyalo fyonse cilabombela ba Baptist bonse aba munwe sonde monse. Icilonganino ca fyalo fyonse ecikumanya ba Baptist mu bwikatano, mukubomba na mukumfwana. Bushe icilonganino ca fyalo fyonse ica Baptist catampile shani? Bushe amapekanyo yaciko ya musango shani? Bushe capekanishiwa shani?

I. UKULONGANA KWANTANSHI UKWA KWIKATANA KWA FILONGANINO FYONSE.

Bwangu bwangu fye mu 1678 kashimikila wa Baptist mu England, Thomas Grantham, aipwishe ba Baptist bonse ukwisa pamo ku kulongana. Pa myaka iyakonkelepo, na bambi baipwishe ukulongana kumo kwine ukwa Baptist. Ba Baptist baci-British baipwishe bonse ba Baptist ba fyalo

Impela:

Baibele ilatusambilisha ukuti Lesa laitemwa onse uwapali ifwe. Baibele isambilisha ukuti lesa alengele umuntu mucipasho cakwe. Baibele isambilisha ukuti Lesa alipelo muntu imibele no buntungwa bwakusala. Umuntu alikwata umulimo wa pakusala kwakwe ukwa mu mweo wakwe. Lesa alipala umuntu ne nsambu sha kubelenga Baibele. Alipela umuntu insambu sha kupilibula amalembo. Umuntu kuti apepa ukulungamika kuli Lesa. Lesa tapatikisha kutemwa kwakwe pa muntu nangu umo iyo. Cila muntu alingile ukui-sala ukupokelela Kristu ngo Mupusushi.

Ampusho:

1. Bushe ubuntungwa bwa mweo cinshi?
2. Bushe bushimapepo bwa batetekela bu-pilibula nshi?
3. Bushe kuti wapatikisho muntu kutetekela muli Lesa?

Icipandwa 3

UKUKONKA YESU MU LUBATISHO

AMALEMBO: Mateyo 3:13-17.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Ico twaishibo kuti Kristu pakubushi-
wa ku bafwa, tafwa kabili iyo; imfwa
tali na bucibinda kuli wene kabili
iyo."

Abena Roma 6:9.

Icishibisho:

Ba Baptist bapokelele ishina lyabo pamu-
landu wa fintu batetekele pamulandu wa lubati-
sho. Bantu bapele ili shina kuli ba Baptist
pakuti balebapumya. Abantu betwa Ba Baptist
bantu abo abashaletontonkanyo kuti ukubatisha
baice nangu utunya takwalinga iyo. E ico,
ilyo umuntu mukalamba atontonkenyo kuti mukuti
mpusuke mfwife napokelela Yesu, elyo aleipusho
kubatishiwa kabili. Ukubatisha kabili bwali
bulangililo bwa kulangisha ukuti uyu muntu ale-
konka ubulangililo buntu bwapele na Yesu.
Abantu bambi baleseka pali ifi fintu munshila
iyi. Eico batampile ukulaita aba bantu bale-
batishiwa kabili ba "Baptist". Ilelo, twaba
abasamwa mukuti tuletwe kuti ba Baptist. Tuli
abasamwa kabili abakwanga pantu tulakonka ubu-
langililo bwakwa Yesu.

Awe nangu cibe fyo, tufwife twaba abacen-
jela pamulandu we shina ili. Tatufwife kupela
bantu ubutuntula bwa cisubilo ca lubatisho
ceka. Tufwife twayeba abantu ukuti icintu ici-
kankala kupokelela Yesu ngo Mupusushi. Ici-
ntu cikalamba cakutila batetekele muli wene.

I. BUSHE CINSHI BATUBATISHISHA?

Ulubatisho lutweba pamulandu wa kutemwa
kwakwa Lesa ne nshila yakwe iya ku bantu.

iyo. Imyeo yabo tayalekana neyabo abanshate-
tekela. Icilonganino caba nge ng'anda ya ka-
labu (club) kuli bene. Ukupepa takwakwata ku-
pitibula kuli bene. Ababa bantu balelwaikwo
kuleka Mpashi wakwa Lesa ukwisa muli bene mu
myeo. Balekabilo kucetekela mu maka yakwa
Lesa.

Impela:

Shikulu Lesa ni Lesa umo fye. Lesa aila-
ngisha mu fiputulwa fitatu. Ni Lesa Tata, ni
Lesa Umwana. Kabili ni Lesa Mupashi wa Mushilo.
Ubu ebulesa paTatu. Bu Lesa pa tatu ekuilangi-
sha kwakwa Lesa mu fiputulwa fitatu.

Mupashi wa Mushilo muntu. Alenga abantu
ukuba nensoni pamulandu wa membu shabo. Alaba-
fwilisho kwishiba Yesu ngo Mupusushi wabo.

Mupashi wa Mushilo ekala mu mitima ya bena
Kristu. Nikafwa mwipepo Ekatungulula ilyo
abantu balesale nshila yakuyamo. Alatwafwili-
sho ku mfwikisha Baibele. Mupashi wa Mushilo
alatupela amaka ya kwikala umweo wa bwina
Kristu.

Alatupela amaka ya kweba bambi pamulandu
wa kwa Yesu. Aba nefwe lyonse fye Ekasansamu-
sha.

Ampusho:

1. Bushe Mupashi wa Mushilo ni'ani?
2. Bushe Mupashi wa Mushilo kuti alenga
abantu shani ukuba bantugwa?
3. Bushe Mupashi wa Mushilo ali nokutwa-
fwilisha shani uku kula nga bena Kri-
stu?

alasakamana pantu alafilwo kwikala fintu Lesa amufwayo kuti aleikala. Ilingi line umwina Kristu alomfwa kwati kufileka. Lesa alefwayo mwina Kristu onse ukucito kufwaya kwa kwe. Bushe ici kuti cacitwa? Ici tacingacitwa mu maka ya muntu eka. Maka ya Mupashi wa mushilo yeka eyalengo kuti ici cicitwe. Mupashi wa Mushilo eulengo kuti muntu abe uwalingo kucito kufwaya kwakwa Lesa.

Yesu alaile ukuti Mupashi wakwe akulaba nefwe. Atile Mupashi wa mushilo akulamutungulula. Mupashi wa Mushilo akulamufundisha, no kutulenga abacenjela, no kutwafwilisho kwishibe icine. (Yohane 14:26; 16:13).

Mupashi wa Mushilo emupashi wa kwa Yesu Kristu. Mupashi wa mushilo eubombela muli ifwe Atwalililo mulimo wakwa Yesu muli ifwe. Mupashi wa Mushilo alatwafwilisho kuba nga Yesu. Elyo tukwata umweo wa buntungwa. Kutu twaifala umweo wa bwina Kristu ilyo twashintilila fye pa maka ya Mupashi wa mushilo.

IV. MUPASHI WUPELA AMAKA.

Umuntu lyonse fye atontonkanye fyo engacitila umwine eka. Tatontonkanye fyo Lesa engacitila abantu bambi ukupitila muli wene iyo. Ilyo muntu aletontonkanishisha muli iei nshila, elyo atontonkanyo kulaisosela umwine fya nshila iisuma. Tasosa mukucito bufwayo bwakwa Lesa. Asosa fye pa fintu engacita. Talandapa fintu Lesa amucitila.

Umuntu abombela pamo na Lesa. Amaka ya Mupashi wa Mushilo eyalengo kuti ici cicitwe. Inshita shimbi umuntu alaba ne cilumba. Alalaba Lesa no kufwaya kwakwe ukwakuli wene. Alalaba ukuti Yesu ekala muli wene. Alesho kwikala umweo wa bwina Kristu na maka yakwe umwine.

Abantu abengi batetekela muli Lesa. Ilyo kabilu tebengi abatetekela mu maka yakwa Lesa cine cine. Tabapelo mweo wabo onse kuli Lesa

Ulubatisho inshimi iyebwa ukupitila mu fikope. Ifikope filatweba ukuti Yesu alifwile no kushikwa. Ilyo tubatishiwa, uku kuya panshi ya menshi kwebo kuti twalipokelela Yesu, no kutila imembu shesu shalifwa nokushikwa. Ilyo Yesu abushiwe uku fuma mu menshi, atupele ici kope ca mweo upya. Ali nokubuka ukufuma ku bafwa ku kupelo mweo upya uwamuyayaya kuli bonse abatetekela. Ilyo tubushiwa ukufuma ku menshi, ici kope camweo upya ica bwina Kristu cilalangishiwa. Twalikwato mweo upyamuli Kristu. Ulubatisho lulangisha ku bantu bonse pamulandu wa citetekelo cesu cipya. E ico, ulubatisho lwabo beka abapokelela Kristu.

II. BUSHE TULI NOKUBATISHIWA NA'ANI?

Ulubatisho cikope ca mweo wesu upya no bupususho bwesu. Tulefwayo ku kwato bwikatano nabo twakana nabo icitetekelo. Elyo kanshi, tufwile ukubatishiwa ne cilonganino cesu. Ulubatisho talupususha iyo, lelo ulubatisho lulengo muntu kuba ulubali lwa abo abatetekela Yesu.

Nga cakuti twalipusuka cine cine, tuli nokufwaya ukubombela Yesu. Icilonganino cibombelo cakwa Lesa. Tulefwayo kuba lubali lwa mulimo wakwe. Ilyo icilonganino ciatubatisha, elyo cine cine tuba lubali lwabwikatano bwa cilonganino cakwa Lesa.

III. BUSHE ICIKONKO LUBATISHO CINSHI?

Ulubatisho lwakuya panshi lulangisha ici kope ca bwansho bwa kuntanshi kwa muntu wa tetekela. Lulangisha imfwa ya kulubembu lwesu. Lubatisho lulangisha ubwansho. Pamulandu wa kwansho kwakwa Yesu, uwatetekela ali no kwakana uku kwansha.

Ukupokelela Yesu no kumukonka wene mu lubatisho ekutampa fye kwa mweo upya. Tufwile twasambilile ukufwa kwi shiwi lyakwe, ukukonka ifyebo fyakwe, ukusosa kuli wene cilabushiku, ukubelenga Icebo cakwe, no kucitilo buntu kuli ebo abashamwishiba.

Impela:

Ba Baptist nyabo bantu abapokelela Yesu ngo Mupusushi wabo no ku mukonka mu lubatisho kabili abasuminisha ne fisubilo fya cilonganino ca Baptist. Ba Baptist bantu batetekela ababatishiwa.

Amepusho:

1. Bushe cinshi tatubatishisha tunya?
2. Bushe cinshi batubatishisha?
3. Bushe ulubatisho lulapususho muntu?
4. Bushe cinshi ciliko icakucita panuma ya kubatishiwa?

Mupashi wakwa Lesa walikwata amaka. Icipingo ca Kale cileyeba ifyo mupashi walepela abantu amaka yakwansha mu mabulwi. Lesa ale-sala abantu balinga pa mulimo uyu. Icipingo ca Kale cileyeba ifyo Mupashi aleisana maka kuli aba bantu. Mupashi alatwalilila ukwisa na maka ayaibela.

Mu Cipingo Cipya, Mupashi wakwa Lesa etwo kutila, "Mupashi wa Mushilo." Luka, shing' anga, uwalembela mu Cipingo Cipya, aleyebe fya Mupashi wa Mushilo alebomba ukupitila mu Bat-umwa. Amaka ya Mupashi wa Mushilo eyatutungu-lula kuli Yesu Kristu. Mupashi wa Mushilo al-angisha Lesa ku wa tetekela. Mupashi wa Mushilo alenga Lesa ukwishibikwa ku watetekela. Mupashi wa Mushilo ni Lesa wa mweo pa mulimo.

II. UKUSOKOLOLA KWAKWA LESA.

Umuntu kuti aishiba Yesu Kristu pamulandu wakwa Yesu. Lesa ailangishe umwine ku muntu ukupitila muli Yesu Kristu. Mupashi wa Mushilo ailangishomwine ku watetekela. Mupashi wa Mushilo alengo kwishibikwa mu mutima wa wate-tekela. (1 Abena Korinti 12:3).

Umuntu taisalilo mwine eka ukwishiba Lesa. Umuntu tali uwalingo kucetekela muli Lesa uku-pitila mu maka yakwe umwine. Lesa weisula am-enso ya muntu. Lesa ewiswila ku cine.

Umuntu tali muntungwa ku buntunse. Tace-tekela Lesa. Abombelo lubembu. Ulubembu elu-sungu muntu ukufuma ku kuba muntungwe. Umuntu kuti atontonkanyo kutila muntungwa. Kutu atontonkanyo kuti ukusambilila nangu indalama kuti shamulengo muntungwa. Ni Lesa eka muli Kristu eulengo buntungwa bwa bantu. (Yohane 14:6). Mupashi wa Mushilo alangisha ici cine ku muntu.

III. MUPASHI WA MUSHILO ALAIWA.

Umwina Kristu kuti atontonkanyo kuti, teti njikale mweo untu Lesa alefwaya. Umwina Kristu

Icipandwa 9

AMAKA YAKWIKALILA LESA

AMALEMBO: 1 Abena Korinti 2.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Umuntu nga abulwe Mupashi wakwa Kri-
stu wene temwina wakwe iyo."

Abena Roma 8 :9b.

Icishibisho:

Lesa aikala ukutali ukufuma kunwe sonde. Lesa alelenga, aleteka, nokulinde sonde. Lesa aishile munwe sonde nga Yesu Kristu. Yesu Kristu aishile ku kupelo muntu ubupususho. Yesu afwilile imembu sha muntu. Yesu alibuka ukufuma ku bafwe. Yesu aile ku mulu. Lesa alefwaya ukusangwa po kwakwe munwe sonde. Lesa alefwayo kukusha umulimo untu Yesu atampile munwe sonde. Lesa atumine Mupashi wa Mushilo. Mupashi wa Mushilo alishile kabili nomba ekala mu mitima ya bantu.

Bushe ba Baptist batetekela nshi pamulandu wa Mupashi wa Mushilo? Bushe umulimo wa Mupashi wa Mushilo mulimo nshi?

I. LESA WA MWEU.

Yesu asambilishe ukuti Lesa aflowo muntu. Lesa aflowo muntu nelyo ni nshita umuntu alefwaya Lesa. Lesa alatambika ukuboko kwakwe ku muntu. Yesu asambilishe inshimi ishingipamulandu wa ici. (Moneni Luka 15:4-32). Ulu elubali lukalamba lwa mbila nsuma yakwa Yesu.

Lesa wesu ni Shikulu uwa mweu. Alitemwa kabili no kufwayo muntu. Ici caba mu Cipingo ca Kale. Icipingo ca Kale cilatusambilishe imibombela yakwa Lesa no muntu. Icipandwa cantanshi ica Kutendeka muli Baibele cileyeba ifyo nshila muntu Lesa alelenge sonde. Iyi nshimi ilelangisha Mupashi wakwa Lesa pa mulimo pa kulenge sonde.

Icipandwa 4

UKUPUSUKA UKUFUMA KU LUBEMBU

AMALEMBO: Abena Roma 10.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Pantu, umuntu onse uwalilila kwi
shina lya kwa Shikulu akapusuka."

Abena Roma 10:13.

Icishibisho:

Ngo muntu ali ne nsala, bushe muntu umbi kuti amulilako ifyakulya nao no kuba uwaikuta? Ngo mwana na lwala, bushe umukalamba wakwe kuti amupokelako umuti? Umuntu teti abe uwaikuta ngo muntu umbi amulile fyakulya. Umwana wa lwala teti apole nga cakuti munyina mukalamba amupokelo muti. Umuntu afwile ukulya mukuti eba na nsala. Umwana afwile ukupokelo muti mukuti abe bwino.

Abantu bambi batetekela mu musango umo wine pamulandu wa bupususho. Abantu bambi batontonkanyo kuti balikwato bupususho pantu abafyashi babo bena Kristu nangu balisa kuli Yesu. Wishina nyina balilekelelwa ukufuma ku membu shabo, e ico abengi batetekelo kuti ici capela na kubana ubupususho.

Ba Baptist batetekelo kuti Baibele isambilisho kuti umuntu umo na umo afwile aishila kuli Yesu umwine. Umuntu onse afwile alekelelwa imembu shakwe ukufuma kuli Lesa. Ba Baptist batetekelo ukuti ubupususho bufwile bwa-isa ku muntu no muntu ukufuma kuli Yesu. Ba Baptist batetekelo kuti inshila yakwa Lesa ya kupususho muntu onse.

Natusambilile pamo ilelo mwisambililo lintu tukwete ilelo pamulandu wa bupususho nefyo ba Baptist batetekela.

I. YESU ALATUPUSUSHA UKUFUMA KU LUMEMBU

Yesu e mbila nsuma. Imbila nsuma itila ukuti tulakakulwa ukufuma ku membu shesu. Lesa

ali tukakwile ukupitila mu mwana wakwe, Yesu. Imbila nsuma itampilako na Lesa.(1 Yohane 4:9).

Yesu alatulangila ifyo Lesa aba. Lesa ailangishe umwine kuli ifwe uku pitila muli Yesu. Tulamona icikope cakwa Lesa ilyo tumono mweo wakwa Yesu. Lesa acitile ici inshita imo. Nga tulatetela ukuti Lesa atumine Yesu, tula-cetekela Yesu. Tulaipela fwebene kuli wene.

Yesu afwilile palupandapamulandu wa membu sha muntu. Yesu alengele ukwanguka ubuntungwa bwa muntu bwa kufuma ku membu. Umuntu talubulwa pamulandu wa mulimo untu acita. Umuntu kuti abombesha mucilonganino. Ici tacimupususha kufuma ku membu shakwe iyo. Umuntu teti abombele bupususho bwakwe. Lesa apole umuntu ubupususho bwalwe. Ubu bupususho cabupe cakwe Lesa ku muntu. Yesu afwilile palupanda mukuti muntu akwate ici cabupe cafuma kuli Lesa. (Abena Efese 2:8-9).

Abantu bambi tabapokelela cabupe cakwa Lesa icakupafye. Batontonkanyo kuipele cabupe ca bupususho. Umuntu umbi aitulwe ku yakabe na cibusa wakwe. Cibusa ali uwacula. Umuntu uwaitilwe atile, "Cibusa wandi muntu wa cula. Ndinokusenda utumukate twakuya nweni ayakabe." Umuntu ulya aishile ku ng'anda ya muntu wa cula alikalipe no muntu ulya. Aposele imikate panshi. Atile ku muntu, "Nine nkwitile ku yakabe. Nshikwitile ku kuleta ayakabe pamo naiwe iyo." Lesa nao alitupela icabupe ca bupususho. Teti tushite ici cabupe iyo. Teti tucibombele. Cabupe fye.

Mucifulo cakupokelela ici cabupe, umuntu afwile ukucita ifintu fibili. Icantanshi, umuntu afwile ukulapila. Afwile atila mubembu. Afwile aba nobulanda pamulandu wa membu shakwe. Afwile apilibuka ukufuma ku membu shakwe. Nga cayanguka, afwile alungamika isho membu shintu acita. Yesu atile, "Lelo ngamwakano kulapila, mukonaika filya fine na imwe bonse." (Luka 13:3). Icacibili, umuntu afwile akwate icicetekelo muli Yesu Kristu. Afwile ukupokelela Yesu

bafwile ukuba fibusa fyaifi filonganino. Kwa-be nshila ishingiri isho twingabombelamo Lesa pamo. Ilyo abena Kristu balebo, mbela Lesa pamo bwaba bunte bukalamba kwisonde.

Amepusho:

1. Bushe abena Kristu kuti babombela shani pamo mukuleta Zambia kuli Kristu?
2. Bushe nshila shimo isho icilonganino cobe cingabombelamo Kristu shamusango shani ne filonganino fimbi mucifulo wikala?
3. Bushe kuti cabe cisuma nga cakuti ifilonganino fya Baptist fyakumbinkana ne filonganino fimbi ku kulenga icilonganino cimo?

Baptist beka iyo. Kuli bambi abali no kufwa ukwabulo kumfwapo na ba Baptist beka iyo. Kuli bambi abali no kufwa ukwabulo kumfwapo ifye-bumba litwa ukuti ba Baptist. Tufwile ukubombela pamo na bena Kristu banensu abasenda nabo imbila nsuma iya Mupusushi wesu uwabuka.

Cibinda aile mu mpanda ku kufwaya ifyaku-lya. Asangile insofu iikalamba. Aipeye nsofu ilya. Bushe ali nokusende shani nama no kutwala ku mushi ku mwabo? Alitinta nokutinta insofu. Yalikulishe. Talinakuisenda eka iyo. Cibinda alibwelelamo ku mushi. Ayebele abanakwe pamulandu wa kwipaye nsofu. Aipwishe abanakwe pamulandu wa kuleta inama ku mushi. Abantu balekele ukubomba mu mabala. Baile ku kwafwilisha cibinda. Abantu batampile ukulatinta insofu. Batampile ukwimba, "Imsofu yesu, insofu yesu." Ulu lwimbo lwakalifye cibinda nganshi. Cibinda atampile ukwimba, "Insofu yandi, insofu yandi, insofu yandi." Ifibusa fyalikalipe sana. Balikano kwafwilisha ukulatinta insofu. Balibwelelamo ku mushi. Cibinda kabili aesesho kutwale nsofu ku mushi. Tali nakuitinta. Ali ne nsoni. Cibinda abwelele ku mushi. Aipwishe ifibusa ukumulekelela elyoo kabili nokumwafwilishako. Ifibusa fyatile kuli cibinda, "Tuli no kukwafwilisha nga cakuti bonse twaimbo lwimbo lumu." Cibinda alisumine. Ifibusa fyonse kabili pamo fyatampile ukulatinte nsofu. Bonse baimbile ca pamo, "Insofu yesu, insofu yesu, insofu yesu." Baletetele insofu ku mushi kabili kwali nama ya bonse.

Umulimo wakulete sonde lyaluba mu lubembu wali mulimo uukalamba uwaletetele Kristu pano nse ukufuma ku mulu. Kabili ukalamba uwalenga ba Baptist ukubombela pamo na banabo abena Kristu mukweba ifya kwa Yesu. Iyi "ensofu yesu iikalamba."

Impela:

Yesu alatusambilisha ukuti abena Kristu bonse abatetekele muli wene kuti babombela pamo. Mwabe filonganino ifingi muno Zambia ifye-ba abantu pamulandu wakwa Yesu. Ba Baptist

Kristu ngo Mupusushi wakwe. Ubupe bwakwa Lesa ubwa bupususho bufwile bwaba bwa bantu bala-pila kuli Lesa ne citetekelo muli Yesu Kristu.

YESU ALATUPUSUSHA

Tupusushiwalimo kabili ku nshita shonse. (Yohane 3:16-18). Tulapusuka ilyo tucetekela muli Yesu. Lesa atwalilila fye ukutupususha. Paulo asosele fya bena Kristu banakwe nga bashila. "Ku lukuta lwa kwa Lesa ululi mu Korinti ku bashiwa muli Yesu Kristu, abaitwa ku kuba aba mushilo, kabili kuli bonse aba konse konse abalilila kuli Shikulwifwe Yesu Kristu, muli Shikulwibo kabili Shikulwifwe." (Abena Korinti 1:2).

Ishiwi "uwashila" kabili uwashishiwa yafuma ku mashiwi nangu kwishiwi limo limo "umushilo". Lipilibula kubikwa lubali nangu ukupatulwa. Uwashila umo uwakwa Lesa. Abo wai-bela. Umuntu uwakwa Lesa alingile ukuba nangu ukulingana na Lesa. "Pantu calembwa aciti, Beni abamushilo; pantu kuti ine ndi wamushilo." (1 Petro 1:16). Umuntu uwakwa Lesa alingile ukupepa, ukusambilila Baibele, no kwikala nga Yesu. Ici cili no kumwafwilisha uku kula muluse lwakwa Shikulwifwe Yesu Kristu." (2 Petro 3:18).

Lesa tatumine Yesu ku kupususha fye abantu fye iyo. Tupusushiwa mukuti tubombelo Lesa. (Mateyo 16:25). Umo uutontonkanya fye ifya mweo wakwe tapusushiwa sana. Umuntu uwapusushiwa akwata ukute mwa kwakwa Lesa mu mumutima wakwe. Ukutemwa kwa kwa Lesa mu mutima wakwe, kulamulengo kutemwa bambi. Alafwayo kwafwilisha bambi kulingana nefyo Lesa acita.

Kalata wakwa Paulo ku bena Roma yapamulandu wakupusushiwa. Mu bena Roma Icipandwa ca 9 ukufika ne ca 11, tulesango kufwaya kwakwa Lesa ukwa pa baYuda. Umuntu onse uuleka Yesu ukwikala mu mutima wakwe alipusushiwa ku kuba luabli lwa nshila yakwa Lesa. Inshila yakwa Lesa itulengo ukuilaba fwebene fweka. Natukwata umulimo uukalamba uwakucita. Natukwata uluba mu mishoni ya cilonganino. Bumishoni bwa cilonganino kuleka Lesa ukwishibikwa munwe) sonde.

III. TUKAPUSUKA

Baibele ilatupelo kupembelela. Baibele ilatulangisha umweo upya untu tufwile kukwikala. Uyu mweo wikalwa ilyo tuleka Yesu kwikala mu mweo wesu. Baibele ilatweba pamulandu wa membu. Lesa mu kutemwa kwakwe alatulekelala. Awe, nangu cibefyo, tatwaba ukwabulo lubembu. Tuli babembu abalekelelwa. Tatuleka bukata kuli Lesa pamicitile Yesu iya lubembu. Tucindika Lesa pakumuleka ukwikala mu mitima Yesu. Tulamuleka ukuba Shikulu wa myeo Yesu.

Abena Kristu bala tunkilwa ku kubembukwa. Nga bena Kristu, twalipato lubembu nge fintu Lesa alilupata. Ilyo tupusushiwa tatufumishiwa fye ku kupanikwa. Ilyo tupusushiwa tulalubulwa uku fuma ku membu shesu. Tulefwayo kucito kufwaya kwakwa Lesa. Tulelolesha ku ntanshi ilyo abena Kristu bonse bakaba abapulamo.

Abasambi bantanshi bakwa Yesu balelolesha fye ku kwisa kwa cibili kwakwa Kristu. Bushe kuti caleto kusekelela ku mutima obe nga cakuti Yesu alishile ilelo.

Lesa alitulaya ukuti tulapushiwa umuyayaya. Uku kuyala kulatulengo kulolesha ku ntanshi ku fintu Lesa atukwatila.

Impela:

Ukuba abapusushiwa tekusendafye ifintu fyesu fwebene iyo. Ilyo twaleka Yesu mu mitima yesu, imitontonkanishishe yesu ibe yalekana. Ukumfwa kwesu ukwa kuli bambi elyo ne micitile ibe yaibela. Yesu uwaikala mu mitima yesu alatulengo kutemwa kabili no kututungulula ku kwa fwa abantu bambi. Ilyo twatemwa Lesa, tulafwayo kucito bufwayo bwakwe.

Amepusho:

1. Bushe umuntu apusushiwa shani?
2. Bushe icili mu mweo obe icilelangisha kuti walipusuka cinshi?

caliikwatila ifisumino fyaciko. Ici cili no kuleto bwafya. Abantu bambi balafwaya ukulyo bwali. Abantu bambi balya umupungu. Abantu bambi balye fyumbu. Bushe kuti casekesha abantu nga cakuti ifi fintu fyaipikilwefye pamo? Bonse aba bonse bali nokuba abashatemwa. Bali nokukano kulya. Ifisumino fya cila cilonganino fili no kube fyanaka nga cakuti fyonse bafibikile pamo. Abena Kristu abengi teti batemwe iyo.

Palibe milandu ico ba Baptist tabafwaila ku kumbinkana na mabumba ya filonganino fimo.

- A. Tuli nokukana fimo ifya pafisumino fyesu. Ifi fyafuma mu Cebo cakwa Lesa.
- B. Tatutetekelo kuti uku kwatafye impendwa ya bantu iikalamba eili no kulenge cilonganino icatetekelwa iyo. Abantu bafwile ukufyalwa cipya cipya.
- C. Twatetekelo mukufundisha kwa Cipingo cipya pamulandu wa lubatisho. Ifilonganino ifingi fibatisha utunya.
- D. Twatetekelo kuti Baibele emaka ya kutekela icitetekelo cesu ne micitile.
- E. Twatetekelo kuti inshimi sha bwina Kristu ishaba nga ba Baptist shabe shakosesha ku kunonkela abantu kuli Yesu Kristu.
- F. Lesa alitupala sana sana mubunonshi bwakwe. Tufwile twafwaisha ukucito kufwaya kwakwe. Tufwile twakonka icilonganino ca mu Cipingo cipya. Tula-konka inshila ya muntu.

III. ABENA KRISTU BALEBOMBELA PAMO MUKUNONKE SONDE KULI KRISTU.

Ukwebe sonde ifya mbila nsuma yakwa Yesu Kristu mulimo uukalamba uushingacitwa na ba

Twalishiba ukuti Yesu Emupusushi wabo. Twalishiba ukuti aba bena Kristu bafwayo kubombela Lesa. Baibele lilatweba ifyo tufwile ukumfwa pamulandu wa ifi fibusa fyesu ifina Kristu. "Ukusenamina kube kuli bonse abatemwa Shikulwifwe Yesu Kristu ukutemwa ukushifwa." (Abena Efese 6:24).

Bushe ba Baptist kuti baikatana shani ne fibusa fya kutetekela kumo? Pano pali ifintu twingacita.

- A. Kuti twaba fibusa fya banensu abamufilonganino fimbi.
- B. Kuti twapepela abena Kristu bambi abalelwisha mumembu.
- C. Kuti twayafwilisha aba bafibusa wesu ilyo balekabila.
- D. Kuti twabatandalila ilyo bali mucipatala balelwala.
- E. Kuti twabombela pamo na bena Kristu bambi ku kulenge cinabwingi twikalamo caba cifulo cisuma icakwikalamo.
- F. Kuti twapepela pamo munshita shisuma.
- G. Kuti twabombela pamo mukulongana kwa bwina Kristu kumo.

II. BA BAPTIST NE MYENDELE YA KULOLA KUCILONGANINO CIMO ICIKALAMBA.

Kwaba abantu bamo abatetekelo kuti amabumba ya filonganino yonse yafwile yaisa pamo. Batontonkanyo kuti ibumba limo ilya cilonganino likakwatisha amaka ukucila ifilonganino fimbi.

Ba Baptist tabatetekela ukuti cintu cisuma ukuleka amabumba yonse ukwisa pamo iyo. Amafya ayengi kuti yaisa nga cakuti ifilonganino fyonse fyaishile pamo. Cila cilonganino

Icipandwa 5

UMUBILI WAKWA KRISTU - ICILONGANINO

AMALEMBO: Mateo 16:13-18.

ICIKOMO CA KUSUNGA PAMUTIMA:

"Lelo imwe muli lupwa ulwasalwa, bushimapepo bwa bufumu, uluko lwa mushilo, abantu abaikwatila, ukuleka balondolole ifya bulumba fyawamwitile ukuti mufume mu mfifi mwingile mulubuto."

I Petro 2:9.

Icishibisho:

Fyaba fisubilo fikalamba ifya Baptist ifya pamulandu wa cilonganino. Pakusosa pamulandu wa "cilonganino", tatulepilibula icikulwa. Nangu tatulepilibula ibumba lya bampepo. Ilyo ba Baptist basosa pamulandu wa "cilonganino" basonta kwibumba lya mu mushi. Ba Baptist batetekelo kuti icilonganino libumba lya mushilo. Kwabe filonganino ifisuma munwe sonde. Icilonganino ebumba fye lyeka ilyalengwa na Lesa. Itontonkanyo lwa cilonganino lya fumine ku mutima wakwa Lesa. Lesa atupela icilonganino ca mu Cipingo Cipyu ku kuba bulangililo bwesu.

Icintu cimbi icikalamba caba Baptist cakutula icilonganino cakwa Lesa. Yesu acitile uku "icilonganino" candi. (mateo 16:18). "Naine ndekweba, nati, niwe Petro, kabili pacilibwe ici epo nkakulo lukuta lwandu; nempongolo sha ku mbo tashakalwansha." (Imilimo 20:28). Icilonganino tacili ca bantu. Abantu basenda fye umulimo wakwa Lesa uwa cilonganino. Natuloleshe nombu ku mibele ne milimo ya cilonganino.

I. IMIBELE YACILONGANINO

- A. Icilonganino calengwa na bantu abo abatetekela Yesu. Balileka Yesu ukwisa mu mitima yabo. Balakonka nangu

Balikonka Yesu mu lubatisho. Baliba bana bakwa Lesa. (1 Yohane 3:1; Yohane 1:12-13). Umwana onse uwakwa Lesa alapokelela amalayo yakwa Lesa. Abena Roma 8:14-17. Nga bana bakwa Lesa tufwile twaba nga Yesu Kristu. Ukubombela Yesu muli uyu musango abana bafwile ukwikala mupepi na Shibo.

- B. Ba memba bacilonganino tabalifye bana ba kwa Lesa. Bali bamunyina muli i Kristu. "Muli Kristu cilepilibulo kwikala mukutemwa kwa kulekelelwa kwakwa Lesa. Abena Kristu mu cilonganino bafwile ukulatemwana. (1 Yohane 4:10-11;20). Kristu emutwe wa cilonganino kabili Aleipusha "ukuti muletemwana, nge fintu na mutemwa." (Yohane 15:12).
- C. Icilonganino mubili wakwa Kristu. (1 Korinti 12:27). Ukulingana fye nge fintu umubili obe wakwe. Amaboko yenu yacito mulimo umo. Inkasa shenu shicito mulimo umo. Lintu kabili ifilundwa fya mubili obe fibombela pamo. Ba memba bacilonganino babomba pakubombela Lesa muli iyi nshila. Tufwile lyonse fye ukwibukisha Kristu emutwe wa mubili. (Abena Efese 4:15-16).

II. UMULIMO WA CILONGANINO

- A. Ukupepa mulimo umo uwacilonganino. Uku-ityila mu kupepa icilonganino cika-la mupepi na Lesa. Amapepo kwimba, ukupepa, ukushimikila, no ku pela mukucindika Lesa.
- B. Naumbi umulimo wa cilonganino kuleta bambi kuli Yesu. Putuleniko ululimi lwa cilonganino, nalo luli no kufwa bwangu. Amashiwi yakulekeleshako yantu Yesu asosele ku basambi bakwe nyaya: "Mukabe nte shandi." (Imilimo 1:8).

Icipandwa 8

BA BAPTIST BABOMBELA PAMO NA BENA KRISTU BAMBI

AMALEMBO: Yohane 10:7-16.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Muli ici emo bonse bakeshibila ukuti muli basambi bandi, nga mwaba no kudemwa."

Yohane 13:35.

Icishibisho:

Muli Marko 9:38-40 tubelenga aya mashiwi "Yohane atile kuli wene,, Mwe Kasambilisha, twamwene umuntu aletamfishe fiwa mwi shina lye lyenu kabili twalimuleseshe, pantu tatukonka. Lelo Yesu atile, Mwi mulesha pantu takuli nangu umo uwingacitile cisunguko mwi shina lyandi no kumpontela bwangu. Pantu uushili mulwani wesu munensu."

Yohane na basambi banakwe balikalipe nganshi. Bamwene umuntu aletamfye fiwa. Tali wa mwibumba lyabo. Abasambi balesesho muntu ulya. Abasambi bayebele Yesu ifyacitike. Yesu aye-bale abasambi icine. Yesu abebele ukuti onse uucito mulimo wakwe bali bantu bakwe. Yesu alepepela abantu abali ngo uyu muntu. Yesu apepele, "Ukuti bonse babebamo; ifyo imwe Tata, mwaba muli ine naine muli imwe,efyo na bo babe muli ifwe: ukuleka aba pano isonde batetekele ukuti ni mwe mwantumine." (Yohane 17:21).

Natusambilile ilelo ifyo ba Baptist babombela pamo na bambi abena Kristu.

I. UKUBOMBELO PAMO NA BENA KRISTU BACITETEKELO CIMO.

Ba Baptist babombela pamo na bena Kristu bacitetekelo cimo. Twalishiba ukuti kwaba abena Kristu abasuma nganshi abashili ba Baptist. Twalishiba ukuti Yesu emupusushi wabo.

mukutotela kwa pafintu fya kupapisha fintu
Lesa acite fya mapalo.

Amepusho:

1. Bushe uulyo mulalilo wakwa Shikulu niani?
2. Bushe tulangisha shani icitetekelo cesu ica bwina Kristu?
3. Bushe ulukombo no mukate fipilibula nshi?

C. Icilonganino cifwile ukusambilisha ba memba baciko. Icilonganino cifwile ukufundisha abena Kristu bapya. Ngo mwina Kristu ali no ku kula, afwile ukusambilila. Umusambi wakwa Yesu musambi. Yesu abikile ubulangililo ku cilonganino. Aposele nshita yakwe iitali ukusambilisha. Ifilonganino fyesu filingile ukufundisha. Kristu atile, "Mukeshibe cine, ne cine cika-mulenga abantungwa." Icilonganino ca Baptist cabika intampilo sha ciko pali Baibele.

D. Icilonganino cifwile cayafwilisha abantu. Yesu tali uwanaka ku kwafwilisha abantu. Yesu tali uwanaka ku kwafwilisha abalwala, ifilema, ababulanda, nangu abansala. Yesu afundishe ukuti abasambibakwe bafwile ukupyungila abantu. (Mateo 20:26-28). Icilonganino tacifwile kulaba kucenjesha kwakwe Yesu Kristu nga twafilwa ukwafwilisha bambi. (Mateo 25:42-46). Ukwafwilisha bambi enshila imo iyakufundishishamo bene pamulandu wakwa Kristu.

III. UKU KULA KWA CILONGANINO

Cilacilonganino ca Baptist cilaisalila ifya kucita. Takwaba muntu nelyo libumba lya bantu iliteka icilonganino ca Baptist. Cila memba onse aliikwatila insambu sha kusala.

Yesu Emutwe wa cilonganino. Mupashi wa Mushilo alenga ukufwayaa kwakwa Yesu ukwishibikwa kuli ifwe. Ipepo no kusambililo Baibele kuti fyalengo muntu nangu icilonganino ukwishiba ukufwaya kwakwa Lesa.

Icilonganino iciiteke cine tacilepilibulo kuti teti citungululwe na Kristu. Nangu kupilibulo kuti teti cibombele pamo ne fibiye iyo. Ifilonganino fya Baptist fifwile fya bombela

pamo. Awe, nangu cibe fyo cila cilonganino naciikwatile nsambu sha kusala nga cili noku-laibombela nangu iyo.

Ukuleta ba memba pamo takukula cilonganino iyo. Akabungwe ka cilonganino kafwilishako fye umulimo wacilonganino. Icilonganino cili no kwafwilisha abantu bonse nge fintu Yesu ali no kubafwilisha. Icilonganino lubali lwa mulimo wakwa Yesu. Bamemba bonse balakana muli uyu mulimo.

IV. BA OFESA BA MUCILONGANINO

Icipingo Cipya cishimbula ba ofesa ba cilonganino babili. Kashimikila na badekoni. Kashimikila entungulushi yamu mupashi mu cilonganino. Alatungulula mu mapepo. Alashimikila Icebo cakwa Lesa. Afwilisha abantu munshita sha kukabila. Ubwishibilo bwakwa kashimikila busangwa muli 1 Timote 3:1-7 na Tito 1:7-9.

Badekoni basalwa na bamemba bamucilonganino. Bafwilisha kashimikila mu mulimo wakwe. Bafwilisha mu mulimo wa mu mupashi nangu ukusunga kwa mu mupashi. Ubwishibilo bwaba badeko busangwa muli 1 Timote 3:8-13.

Impela:

Ifilonganino inshita shimo fyaba nga bantu. Bambi babunang'ani; bambi balabombesha. Bambi bafwaya ukutungulula kwakwa Kristu. Bamo balatontonkanya no kupepa elyo kabili no kupepanya; bambi bekalafye ne fikansa elyo no kufilwa. Lesa tapembelela iyo. Uyumulimo wakwa Yesu ulacitwa ne filonganino ifi konka mu kucito bufwayo bwakwe.

Amepusho:

1. Bushe icilonganino cinshi?
2. Bushe umulimo wa cilonganino mulimonshi?
3. Bushe umutwe wa cilonganino niani?

ne, bonse twalifilwa munshita shimo. Ilyo tusangwa ku Mulalilo wa mfumu kuti twaipela kabili fwebene kuli Lesa. Kutu twaipusha ukulekelwa ukufuma kuli lesa kabili, kutu twa lombo amaka yappa mu bwina Kristu mitima Yesu. Kutu twakwata kulya kusekelela kabili ilyo twakwata kwesu no kusuminisha no kulombola amaka.

III. INSHITA YA KUPELO KUTOTELA.

Umulalilo wa Mfumu ulatupelako inshita ya kupela kutotela kuli Lesa. Nga bena Kristu, kabili nga ba Baptist, natukwata ifya kutushishapo. E cacine, ukutotela kwesu kwine kwine kwa kuli Shifwe wa mu Mulu pa kupele nshila kuli Wene ukupitila muli Yesu Kristu. Tupelo kuto tela pa mulandu wa cilonganino cesu, no kusekelela kwesu kuli mucilonganino. Tupelo kutotela kuntu abantu bambi bakwata naifwe na kuntu batuletela.

IV. ULUKOMBO NO MUKATE.

Ba Baptist tabatetekelo kuti umwangashi no mukate mubili wakwa Yesu cine cine. Filangililo nangu ifikope fye ifya kutwibukisha ukusangwa kwa kwa Yesu. Ulukombo ne fikope fya mulopa no mubili wakwa Yesu. Ilyo tufilya, tulakana mu mfwa yakwe. Twakana mukubuka kwa kwe. Tulakana mu bukata bwakwe.

Nga tuli nokwakana na Yesu mukulyo mukate no mwangashi, tufwile twaishipa ukuti tuli umo pamo namkwe. Nga tuli umo na Yesu, elyo kanshi tuli umo na bena Kristu banesu. (Belengeni 1 Abena Korinti 10:17).

Impela:

Umulalilo wa Mfumu watampilwe na Yesu Kristu. Ayebele abasambi bakwe "Ici citeni mukunjibukisha ine." (Luka 22:19). Ba Baptist balyo mulalilo wa Mfumu pamulandu wa ici cebo Mukulyo mulalilo wa Mfumu tuleibukishiwa ukulolesha kuli ifwe fwebene; tuli abaibukishiwa ukuingila

UMULALILO WAKWA SHIKULU

AMALEMBO: Mateo 26:26-30.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Ico kuli umukate umo, ifwe nelyo tuli abengi tuli umubili umo. Pantu ifwe bonse tukumana ku mukate umo."
Abena Korinti 10:17.

Icishibisho:

Ba Baptist batetekelo kuti kwabenshita shimo shintu tufwaikwa ukulangisha ukutemwa mushila imo iyaibela no kutetekela muli Yesu. Iyi nshila yaibela kupitila mu Mulalilo wa kwa Shikulu. Ifyo ulubatisho lwaba lubali lwa kusambilisha kwa kwa Yesu, eflyo no Mulalilo wa Mfumu lubali lwa kusambilisha kwakwe. Umulalilo wa mfumu ni nshita ya kwibukisha imfwa yakwa Yesu Kristu. Bonse abatetekele bafwaisha ukwibukisha ukuti Yesu Afwilile membu shabo.

I. INSHITA YA KULOLESHA KULI FWEBENE.

Tuleibukisha ukuti Yesu afwilile ifwe. Imfwa yakwe yapele nshila iya ku mweo wa muya-yaya. Ici ecitulengo kuilolesha fwebene. Bushe tulekalo mweo wa bwina Kristu uyo uwalinga pa kukanwa kukalamba kuntu lesa atupela? Tulefwayo kulolesha bwino bwino kuli ifwe bene. Tulefwayo kumone fyo twacitila lesa. Ilyo tutemwo muntu umbi, tufwayo kumusunga. Tulemufwayo kuti abe wa kwanga nao. Tulafwayo kwakana nakwe. Ici ecikope cintu cifwile ukuba pakati kaifwe na Lesa.

Ilyo tulyo Mulalilo wa mfumu, tufwile kulolekesha bwino bwino fwebene mukuti tumone nga natulangisha cine cine ukutemwa ne cite-tekelo cesu icacine.

II. INSHITA YA KUTAMPA KABILI.

Umulalilo wa mfumu cikope ca mweo wesu uupya. Bushe tulafilwa inshita shimo? E caci-

UBUNTUGWA BWA MAPEPO

AMALEMBO: Marko 12:13-17; 1 Timote 2:1-3;
Abena Roma 13:3-4; 1 Petro 2:13-15.

ICIKOMO CA KUSUNGA PA MUTIMA:

"Yesu atile kuli bene, Peleni ifyakwa kaisare kuli Kaisare, ne fya kwa lesa kuli lesa."

Marko 12:17.

Icishibisho:

Ilyo muletandala muno Zambia kuti mwamona abebukisha ifya kucindika abo abafwile munshita sha kulwilo buntungwa. Abashikwa muli ishi nshishi bantu abashikilwa no kushikwa pamulandu wa buntungwa wa Zambia. Aba baume basubile kuti Zambia alingile ukuba muntungwa kabili no kuba wakuiteka. . Ukusubila kwabo kwabashitike myeo yabo.

Ba Baptist balifwa pamulandu wa kufwaisha ubuntungwa bwa mapepo. Ba Baptist lyonse fye batetekela ubuntungwa mu mapepo. Batetekelo kuti abantu bonse bafwile kukwata ubuntungwa mu mapepo. Batetekelo bafwile baisalila imipepele intu balefwaya abene. AbenaFyalo, abaYuda abatetekela, nabashatetekela bafwile bakwata ubuntungwa bwa mapepo. Abantu bonse bafwile baisalila imipepele intu balefwaya abene. Ba Baptist tabatetekela ukuti abantu bonse babe ni ba Baptist. Batetekelo kuti umuntu onse afwile aisalila imipepele cikulu talefulunganya bambi.

I. UBUNTUGWA MWA MIPEPELE BUKANKALA KULI BA BAPTIST.

Ubuntungwa bwa mipepele bupilibula kuti ukuba ne nsambu sha kusala. Ninsambu shakuisa lila imipepele intu alefwaya iya fisumino, ne micitile, ne fyakucindika. Ubuntungwa bwa mapepo bukabilwa ku bantu bonse. Umuntu teti apa tikishiwe ku mipepele. Umuntu kuti aisalila

imipepele nangu kushisala. Ali no mulimo kuli lesa. Takufwile kuba muntu nelyo umo uwakupa tikisha umo ukupepa nankwe. Pantu lesa alefwaya abakumupepa abantungwa te musango umbi iyo.

Ifi fisumino fyabuntungwa bwa mapepo tafyafuma ku muntu iyo. Fyafuma kuli lesa. Lesa alengele muntu mu cata cakwe. (Ukutendeka 1:26). Lesa apele umuntu ubuntungwa bwa kuisali-la. Umuntu aba nobuntungwa bwa kusalo kucindika lesa nangu iyo. Lesa alengele ifunde limo pamulandu wa buntungwa bwa muntu. Umuntu ali no mulandu kuli lesa pa fyakusala fyonse ifyo acita.

Icicilepilibulo kuti umuntu onse uupela musango wa buntungwa fya mipepele kuli bambi nakwata ubuntungwa bwa kutetekela nangu ukushitetekela nangu ukupilibula ifisumino fyakwe. Muntungwa ukupepa eka nangu na bambi. Muntungwa ukupokelela nangu ukushipokelela fisambili sho fimbi. Muntungwa ukwingila mumapepo na bambi.

Bakateka ba bantu bonse tabafwile kufulunganya nangu kupatikisha ifya mapepo iyo. Tabafwile ibumbu limo ilya mapepo no kusula yambi iyo. Ubuntungwa bwa mapepo butila amabumba ya mapepo yonse yafwile yacingililwa no buteko.

II. ICILONGANINO NO BUTEKO FIFWILE FYALEKANA.

Ba Baptist batetetekele kuti ubuteko ne cilonganino fifwile fyalekana. Tulatetekele kuti mulimo wa buteko ukulengo kuti amafunde yabombwe. Tulatetekelo kuti mulimo wa cilonganino ukushimikile cebo cakwa lesa. Tatutetelela ukuti icilonganino eco ciletungululo buteko iyo. Nangu kutetekele kuti ubuteko ebo buletungulule cilonganino. Mabumba yabili ayalekana.

Tatutetekele kuti icilonganino cilefumya indalama ku buteko. Nga cakuti ubuteko bwabike ndalama mucilonganino, kuti bwafwayo kwebe cilonganino ifya kucita. Ukutumwa kwesu takufwile kwafuma ku muntu iyo. Ukutumwa kwesu kuli

lesa. Ba Baptist batetekelo kuti icilonganino. no buto fifwile fyalekana.

III. UBWIKATANO BWA MWINA KRISTU KU BUTEKO.

Kristu ayebele bankonshi bakwe ukuti "bap-ele ifyakwa Kaisare kuli Kaisare." (Marko 12:17). Mupashi wa Mushilo wa tungulwile Petro ukulemba, "Lambeni ku cipope conse ca buntunse pamulandu wa kwa Shikulu." (Petro 2:13). Lintu fye amafunde ya buteko yali ayafulunganya amafunde yakwa lesa yense ninsambu ya mwina Kristu ukukano kumfwila amafunde aya.

- A. Umwina Kristu afwile ukusala. Pepeni ukuti lesa amupele amano yakusale ntungulushi shintu shikalamukonka.
- B. Umwina Kristu afwile ukupepelako ubuteko ne ntungulushi shabuko cila bushiku.
- C. Umwina Kristu afwile ukumfwila amafunde ya mutundu wakwe.
- D. Umwina Kristu afwile apelo bulangililo pakwikalila Kristu cilabushiku.

Impela:

Ba Baptist batetekelo mu buntungwa bwa mapepo. Bepusha ubu buntungwa ku bantu bonse. Cila muntu afwile atetekela nangu akwate nsambu shakutetekela. Umuntu onse kuti ayakanako ishi nsambu sha citetekelo, nangu ukushikwata citetekelo munshila yakwe umwine. Afwile ape-lako bambi ishi nsambu sha buntungwa. Ubuteko ne cilonganino fyalilekana. Ubuteko tabutungulula cilonganino. Umwina Kristu alingile ukuba mwikashi musuma.

Ampusho:

1. Bushe cinshi ba Baptist batetekelo mu mapepo?
2. Bushe mwina Kristu kuti ayafwilisha shani ubuteko bwakwe uku konka ubutungulushi bwakwa Lesa?